

Альона Білецька

студентка 2 курсу ОС «Магістр» спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,

д.е.н., професор, завідувач кафедри

менеджменту, публічного управління та адміністрування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Необхідною умовою стійкого розвитку аграрних підприємств Дніпропетровської області та вирішення їх соціально-економічних завдань є переведення підприємств та всього аграрного виробництва на інноваційну модель з використанням досягнень науково-технічного прогресу. Зміст заходів щодо стійкого розвитку аграрних підприємств визначається необхідністю подолання кризисного стану аграрного виробництва та його подальшого розвитку. Мова йде про якісні параметри виробництва, що формуються на новій науково-технічній основі, широкому застосуванні науково-технічних досягнень з метою забезпечення сталого економічного розвитку сільського господарства, а сам науково-технічний прогрес визначається можливостями інноваційного відтворення аграрного виробництва.

Інноваційний шлях розвитку аграрної сфери означає забезпечення максимально повного використання досягнень науково-технічного прогресу та більш досконалих технологій виробництва й переробки сільськогосподарської продукції, прогресивних організаційно-економічних моделей, порід тварин, нових машин, сучасних інноваційних технологій та інших нововведень. На даний час в Хмельницькій області не сформована система впровадження

результатів науково-технічного прогресу в аграрні підприємства, яка б відповідала завданням і вимогам їх стійкого розвитку.

У довгостроковій перспективі збережеться необхідність не тільки переходу на інноваційний шлях розвитку, але й кількісного зростання матеріально-технічної бази як необхідної умови практичного застосування наукових досягнень. Особливо важливе значення це має на етапі подолання кризового стану виробництва, одна з головних характеристик якого якраз і полягає в зниженні економічної стійкості сільського господарства. Тому відновлення матеріально-ресурсних можливостей аграрних підприємств має здійснюватися на оновленій технічній основі.

Для забезпечення своєчасного виконання виробничих процесів необхідно збільшити тракторний парк, здійснити його швидке оновлення, прискорену заміну тракторів, які давно виробили амортизаційний термін. Найважливішим завданням підвищення інноваційної та виробничо-технічної стійкості є освоєння у виробництві технічних засобів, що використовують нетрадиційні види енергії. Результатом роботи в цьому напрямку стало застосування рослинної сировини для отримання палива для двигунів внутрішнього згоряння, використання біомаси, сонячного випромінювання і сили вітру для вироблення теплової та електричної енергії.

Разом з тим, існуюча звітність не дозволяє дати кількісну оцінку ступеня застосування науково-технічних досягнень у виробництві та їх економічної ефективності. Для оцінки ефективності впровадження досягнень науково-технічного прогресу цілком прийнятна методика П.Т. Саблука, відповідно до якої використовуються деякі непрямі показники. Один з них – сума матеріальних витрат в галузях рослинництва та тваринництва, а також амортизація машин і устаткування з розрахунку на одного працівника, зайнятого в сільськогосподарському виробництві. Можливість її використання зумовлена наступним:

- матеріальні витрати у рослинництві та тваринництві в значній мірі визначаються технологічними вдосконаленнями сільськогосподарського

виробництва, пов'язаних з поліпшенням якості насіння, застосуванням добрив, засобів захисту рослин, кормів і кормових добавок, енергетичних засобів;

- амортизація машин і устаткування відображає застосування технічних засобів механізації сільськогосподарського виробництва, що також характеризує застосування нових технологій;

- віднесення суми матеріальних витрат і амортизації до числа працівників є наслідком закономірної тенденції зменшення чисельності зайнятих в сільськогосподарському виробництві в процесі впровадження нових ресурсів та енергозберігаючих технологій [1, с. 203],

Головним напрямом підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва повинна стати налагоджена на високому рівні маркетингова діяльність, завданням якої є підвищення зацікавленості працівників у ефективному використанні ресурсів і поліпшення стану реалізації продукції, зміцнення матеріально-технічної бази переробних підприємств, розвиток інфраструктури ринку, організація реклами [2, с. 33].

В системі забезпечення впровадження науково-технічного прогресу в аграрне виробництво пропонуємо виділяти два блоки – ресурсний та інституційний (рис. 1).

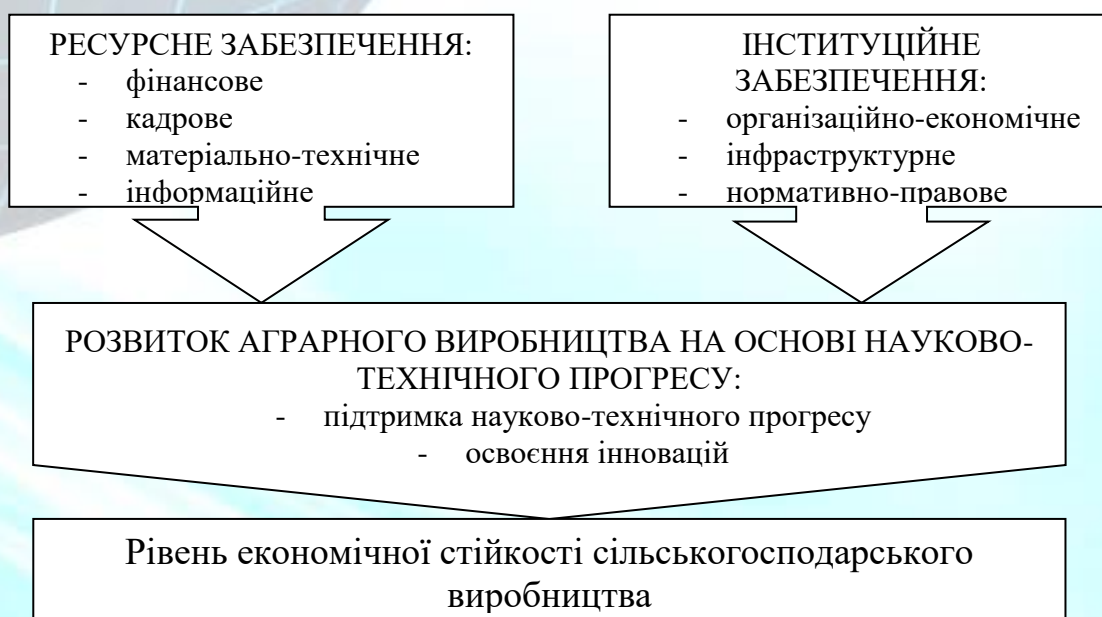

Рис. 1. Блок-схема системи науково-технічного забезпечення аграрного виробництва

Джерело: розробка автора

Можливості аграрних підприємств з науково-технічного забезпечення їх діяльності в першу чергу залежать від наявних фінансових ресурсів, сформованих за рахунок власних коштів, державних та місцевих бюджетів, а також інвесторів. Однак цих коштів недостатньо для повноцінного переходу на нові технічні та технологічні рішення. У зв'язку з чим ефективний механізм розвитку і впровадження результатів науково-технічного прогресу в аграрне виробництво передбачає більш активну регулюючу роль держави. Але державна підтримка аграрних підприємств області на даний час не має належного впливу на його інноваційний розвиток.

Одне з головних завдань науково-технічного процесу полягає в поступовому перетворенні сільськогосподарської праці в різновид індустріальної, поліпшенні та полегшенні його умов, створенні широких можливостей для високопродуктивної і творчої роботи. З часом некваліфікована ручна праця має бути замінена механізованою. У сільському господарстві виникнуть нові спеціальності та професії, пов'язані з використанням різноманітних машин і механізмів, застосуванням хімічних засобів, технологій тощо. Низька сприйнятність результатів науково-технічного прогресу, як правило, пов'язана не тільки з поганою інформованістю, але й слабкою підготовкою кадрів. Рішення саме цієї проблеми має першорядне значення в переході сільського господарства на шлях стійкого економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Саблук П. Т. Інноваційна модель розвитку аграрного сектору економіки України та роль науки в її становленні [Текст] / П. Т. Саблук // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2011. – № 2. – С. 200-208.
2. Чикуркова А.Д., Белко І.А. Current status and development of agribusiness in Ukraine. Buletinul Ştiinţific al Universităţii de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu» din Cahul / (ediţie semestrială). Seria „Ştiinţe Economice». Cahul, Republica Moldova. 2015. №2(14). P. 31-35.

3. Семененко І.М. Забезпечення економічної стійкості підприємства на основі його інноваційної активності [Текст] / І.М. Семененко // Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – 2008. – № 3. – С. 200–207.

